

ORDINUL CNPP 322/2024

pentru aprobarea Metodologiei de calcul al drepturilor de pensie în aplicarea prevederilor Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, și (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Acordului Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și a prevederilor acordurilor bilaterale de securitate socială la care România este parte, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

Publicat în MOR 247/12.04.2024

Având în vedere:

- Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 166 din 30 aprilie 2004, cu modificările și completările ulterioare;
- Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 284 din 30 octombrie 2009, cu modificările și completările ulterioare;
- Acordul Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 149 din 30 aprilie 2021;
- dispozițiile Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii;
- caracterul normelor juridice europene care reglementează domeniul securității sociale, regulamentele europene având acoperire generală, fiind de directă aplicare, obligatorii în toate elementele lor și prevalând asupra legislației naționale, în caz de conflict cu aceasta din urmă;
- prevederile acordurilor bilaterale de securitate socială la care România este parte;
- necesitatea asigurării unei implementări corecte și unitare a dispozițiilor instrumentelor juridice cu caracter supranațional și internațional din domeniul securității sociale, prin elaborarea unor norme interne de aplicare, în temeiul prevederilor art. 9 alin. (4) din Statutul Casei Naționale de Pensii Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2012, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Casei Naționale de Pensii Publice emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă Metodologia de calcul al drepturilor de pensie în aplicarea prevederilor Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, și (CE)

nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Acordului Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană

a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și a prevederilor acordurilor bilaterale de securitate socială la care România este parte, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

(2) Metodologia menționată la alin. (1) este prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

(3) Direcția relații internaționale și casele teritoriale de pensii vor duce la îndeplinire prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Casei Naționale de Pensii Publice,
Daniel Baciu

METODOLOGIE DE CALCUL

al drepturilor de pensie în aplicarea prevederilor Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, și (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Acordului Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și a prevederilor acordurilor bilaterale de securitate socială la care România este parte, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii

ARTICOLUL 1

Rolul prezentei metodologii

(1) Prezenta metodologie reglementează modalitățile de calcul al drepturilor de pensie în cazul persoanelor care intră sub incidența dispozițiilor Regulamentelor (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, și (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Acordului Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și a prevederilor acordurilor bilaterale de securitate socială la care România este parte, odată cu intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

(2) Regulamentele europene care reglementează acordarea prestațiilor de securitate socială sunt regulamente de coordonare între sistemele de securitate socială ale statelor membre, astfel încât fiecare stat membru își stabilește, în mod independent, condițiile necesare dobândirii dreptului la prestații, nivelul contribuțiilor ce trebuie achitate în vederea asigurării la sistem, tipul de prestații acordate și modul de calcul al acestora.

(3) Nivelul contribuțiilor de asigurări sociale, vârstele de pensionare, stagiile complet și minim de cotizare, formula de calcul al drepturilor de pensie acordate în sistemul public de pensii din România persoanelor care intră sub incidența instrumentelor juridice cu caracter supranațional și internațional menționate la alin. (1) sunt cele prevăzute de Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii, denumită în continuare *Legea nr. 360/2023*.

(4) Regulamentele (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, și (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, Acordul Comercial și de Cooperare între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, și acordurile bilaterale de securitate socială la care România este parte conțin anumite dispoziții potrivit cărora caselor teritoriale de pensii din România le revin obligații suplimentare în ceea ce privește calculul drepturilor de pensie în cazul persoanelor care intră sub incidența acestor instrumente juridice.

ARTICOLUL 2

Obligația efectuării unui calcul dublu al drepturilor de pensie, atunci când acest lucru este posibil

(1) Dacă solicitantul îndeplinește condițiile prevăzute de legislația română în vigoare pentru a beneficia de pensie exclusiv prin luarea în considerare a stagiului de cotizare realizat în România, conform prevederilor articolului 52 al Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (CE) nr. 883/2004*, casa teritorială de pensii calculează două pensii (efectuează dublul calcul):

a) o pensie comunitară națională, denumită și *prestație independentă/autonomă*, prin valorificarea exclusivă a stagiului de cotizare realizat în România;

b) o pensie comunitară prorata, prin valorificarea perioadelor de asigurare sau echivalente acestora realizate de solicitant în toate statele membre implicate, cu respectarea metodei mixte totalizare—proratizare.

(2) După efectuarea dublului calcul (cel al pensiei comunitare naționale și cel al pensiei comunitare prorata) se compară cele două pensii și se acordă pensia stabilită în quantum mai avantajos.

ARTICOLUL 3

Efectuarea calculului pensiei comunitare naționale (prestației independente/autonome)

Pensia comunitară națională se calculează potrivit prevederilor legislației române în vigoare în domeniul pensiilor, valorificându-se exclusiv stagiul de cotizare realizat în România.

ARTICOLUL 4

Efectuarea calculului pensiei comunitare stabilite prin totalizare—proratizare

(1) La stabilirea pensiei comunitare prorata se aplică regulile de totalizare, fiind luate în considerare perioadele de asigurare realizate în toate statele membre implicate, respectiv:

a) stagiul de cotizare realizat în România, pe baza informațiilor aflate în baza de date a instituțiilor competente din România și a documentelor prevăzute de legislația română în vigoare, în original, dacă beneficiarul are domiciliul în România sau într-un stat terț, respectiv în original sau în copie certificată de instituțiile sau autoritățile din străinătate, în condițiile prevăzute de Ordinul președintelui Casei Naționale de Pensii Publice nr. 865/2023 privind reglementarea modalităților de certificare a copiilor documentelor care atestă vechimea în muncă realizată anterior datei de 1 aprilie 2001 și a copiilor documentelor care atestă perioadele asimilate, precum și a existenței beneficiarilor nerezidenți, dacă beneficiarul are locul de ședere obișnuită pe teritoriul altui stat membru, pe teritoriul Regatului Unit sau cu care România aplică acorduri de securitate socială;

b) perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate de solicitant în celelalte state cu care România aplică reguli de totalizare, pe baza informațiilor comunicate de instituțiile competente din statele respective.

(2) Stabilirea pensiei comunitare prorata se realizează în două etape:

a) se calculează pensia teoretică, prin luarea în considerare a totalului perioadelor de asigurare, prin aplicarea formulei naționale de calcul;

b) se calculează pensia efectivă (proratizată, proporționalizată) aferentă perioadelor de asigurare realizate în România.

(3) În caz de suprapunere a perioadelor de asigurare se aplică dispozițiile art. 12 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare *Regulamentul (CE) nr. 987/2009*.

(4) În cazul pensiei de invaliditate, la calcularea stagiului potențial se au în vedere perioadele de asigurare realizate în toate statele implicate, inclusiv în sistemele de pensii neintegrate sistemului public, până la data stabilirii drepturilor de pensie în România.

(5) Perioadele de asigurare sau perioadele echivalente acestora realizate conform legislațiilor altor state cu care se aplică reguli de totalizare sunt valorificate la stabilirea drepturilor de pensie în sistemul public de pensii din România așa cum acestea au fost confirmate, în limitele și în condițiile prevăzute de legislația națională, respectiv de Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

(6) Persoanele care au desfășurat, respectiv desfășoară activități profesionale în alte state, cu care România aplică reguli de totalizare, pe perioada în care au beneficiat, respectiv beneficiază de drepturi de pensie națională din sistemul public de pensii din România, pot solicita recalcularea acestora, prin luarea în considerare a perioadelor de asigurare realizate conform legislației statelor respective, în limitele prevăzute de legislația națională, respectiv de Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii.

ARTICOLUL 5

Efectuarea calculului pensiei teoretice — principii

(1) Pensia teoretică se stabilește utilizându-se formula de calcul consacrată de prevederile Legii nr. 360/2023, ținând cont de totalul perioadelor de asigurare, respectiv de stagiul de cotizare realizat în România și de perioadele de asigurare realizate în celelalte state implicate.

(2) Pentru perioadele de asigurare sau echivalente acestora realizate în celelalte state implicate, la calculul numărului total de puncte nu se valorifică veniturile aferente cărora s-au plătit efectiv contribuțiile la bugetul de asigurări sociale al statelor respective.

(3) Pentru stagiile de cotizare realizate în România, la determinarea numărului total de puncte se aplică dispozițiile Legii nr. 360/2023.

(4) La calculul pensiei teoretice, pentru fiecare an de asigurare realizat în alt stat membru se acordă un număr de puncte egal cu media aritmetică a punctajelor anuale realizate în România de persoana îndreptățită/sușținătorul decedat.

(5) Numărul de puncte calculat conform alin. (4) nu cuprinde:

a) puncte de stabilitate, acordate în conformitate cu dispozițiile art. 85 alin. (3) din Legea nr. 360/2023;

b) majorarea punctajelor lunare, acordate în conformitate cu dispozițiile art. 88 din Legea nr. 360/2023;

c) punctajul aferent contribuției la Fondul pentru pensia suplimentară, prevăzut la art. 143 din Legea nr. 360/2023;

d) punctajul aferent stagiului potențial acordat persoanelor în drept să obțină o pensie de invaliditate, prevăzut la art. 87 alin. (1) din Legea nr. 360/2023.

ARTICOLUL 6

Efectuarea calculului pensiei teoretice — algoritm de calcul

În situația în care persoana îndreptățită/sușținătorul decedat a realizat, atât în România, cât și în celelalte state implicate, perioade de asigurare, se aplică următorul algoritm de calcul:

1. Se calculează numărul mediu de puncte ca medie aritmetică a punctajelor anuale realizate în România de persoana îndreptățită/sușținătorul decedat cu care se creditează fiecare an de asigurare realizat conform legislației altor state membre implicate, cu respectarea prevederilor art. 5 alin. (5).

2. Numărul de puncte aferent stagiului de cotizare realizat în România se adună cu numărul de puncte cu care a fost creditată perioada de asigurare realizată conform legislației altor state implicate și se obține număr total de puncte corespunzător pensiei teoretice.

ARTICOLUL 7

Efectuarea calculului pensiei efective (proratizate, proporționalizate)

(1) Pensia efectivă, aferentă stagiului de cotizare realizat în România, se obține prin înmulțirea numărului total de puncte corespunzător pensiei teoretice cu raportul dintre stagiul de cotizare realizat în România și perioadele de asigurare realizate în toate statele implicate, inclusiv România.

(2) Quantumul pensiei se determină prin înmulțirea numărului de puncte realizat de asigurat, obținut prin efectuarea calculului prorata prevăzut la alin. (1) cu valoarea punctului de referință.

(3) În situația în care solicitantul, respectiv sușținătorul decedat a realizat, în România, perioade de asigurare în cadrul sistemelor de pensii neintegrate sistemului public, la calculul pensiei comunitare efective se vor exclude stagiile realizate în respectivele sisteme de pensii, atât la calcularea numărătorului, cât și la calcularea numitorului. Aceste stagii se vor lua în considerare exclusiv pentru deschiderea dreptului la pensie și se vor valorifica în cadrul sistemelor în care au fost realizate perioadele de asigurare.

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (3) persoanele înscrise la pensie conform legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001 cărora la calculul pensiei naționale li s-au valorificat, conform legislației în vigoare la data înscrierii la pensie, și perioadele de activitate desfășurate în sistemul militar.

ARTICOLUL 8

Stabilirea pensiei la care persoana în cauză este îndreptățită

(1) Dacă solicitantul nu îndeplinește condițiile de acordare a unei categorii de pensie utilizându-se exclusiv stagiul de cotizare din România, nu se mai efectuează un dublu calcul, ci se determină numai pensia comunitară stabilită prin metoda mixtă totalizare—proratizare (pensia teoretică proratată/pensia prorata).

(2) În cazul în care poate fi efectuat dublul calcul, după efectuarea calculului pensiei comunitare naționale și al pensiei comunitare stabilite prin totalizare—proratizare, se compară cele două pensii și se acordă pensia stabilită în quantum mai avantajos, ținând cont, totodată, de regulile de noncumul, dacă legislația respectivă conține astfel de reguli și dacă acestea sunt aplicabile.

ARTICOLUL 9

Majorarea pensiei comunitare stabilite prin totalizare—proratizare prin luarea în considerare a perioadelor de asigurare voluntară care nu au fost valorificate din cauza suprapunerii cu perioade de asigurare obligatorie

(1) Conform prevederilor art. 12 alin. (3) din Regulamentul (CE) nr. 987/2009, în cazul în care o perioadă de asigurare obligatorie se suprapune cu o perioadă de asigurare voluntară sau facultativă, se valorifică numai perioada de asigurare realizată în baza asigurării obligatorii.

(2) Potrivit dispozițiilor art. 43 din Regulamentul (CE) nr. 987/2009, sumele datorate pentru perioadele de asigurare voluntară realizate în România, în baza unui contract de asigurare, care nu sunt luate în considerare la stabilirea pensiei comunitare stabilite prin totalizare—proratizare din cauza unei suprapuneri cu perioade obligatorii realizate potrivit legislației altui stat sunt adiționate sumei efectiv calculate cu titlu de pensie comunitară proratăzată.

(3) Pentru perioadele de asigurare voluntară realizate în România, în baza unui contract de asigurare socială, care se suprapun cu o perioadă de asigurare obligatorie realizată în alt stat membru, se calculează numărul de puncte conform legislației române, număr de puncte care este adiționat numărului total de puncte aferent pensiei comunitare proratăzate.

(4) Pentru compararea cuantumului stabilit cu titlu de pensie comunitară națională cu cel stabilit cu titlu de pensie comunitară stabilită prin totalizare—proratizare, în vederea acordării pensiei mai avantajoase, numărul total de puncte aferent pensiei comunitare proratăzate se majorează cu numărul de puncte calculat pentru perioada de asigurare voluntară conform prezentului articol, înainte efectuării calculului pensiei efective.

ARTICOLUL 10

Persoana în cauză nu îndeplinește simultan condițiile prevăzute de toate legislațiile în baza cărora au fost realizate perioade de asigurare sau echivalente acestora sau a solicitat, în mod expres, amânarea acordării drepturilor de pensie de bătrânețe (limită de vârstă, anticipată) la care ar fi avut dreptul

(1) În cazul în care, la instrumentarea dosarului de pensie al unei persoane, casa teritorială de pensii obține informații referitoare la faptul că persoana în cauză nu îndeplinește condițiile legale de pensionare în conformitate cu legislația națională a tuturor statelor în care a realizat perioade de asigurare sau echivalente acestora, are obligația să realizeze un calcul triplu, respectiv dublu al drepturilor de pensie.

(2) Calculul triplu se realizează atunci când poate fi stabilit și dreptul la pensia comunitară națională în această situație:

a) se calculează pensia comunitară națională, conform prevederilor Legii nr. 360/2023;

b) se calculează pensia comunitară stabilită prin totalizare—proratizare, conform regulilor menționate în cadrul prezentei metodologii, prin totalizarea perioadelor de asigurare sau echivalente acestora realizate de solicitant/susținătorul decedat în baza legislațiilor ale căror condiții sunt îndeplinite; dacă este cazul, numărul total de puncte corespunzător pensiei teoretice se majorează cu numărul de puncte aferent perioadei de asigurare voluntare;

c) se calculează pensia comunitară stabilită prin totalizare—proratizare, conform regulilor menționate în cadrul prezentei metodologii, prin totalizarea tuturor perioadelor de asigurare sau echivalente acestora realizate de solicitant/susținătorul decedat, inclusiv a perioadelor de asigurare sau echivalente acestora

realizate conform legislațiilor ale căror condiții nu sunt îndeplinite; dacă este cazul, numărul total de puncte corespunzător pensiei teoretice se majorează cu numărul de puncte aferent perioadei de asigurare voluntare;

d) se compară cuantumul pensiilor stabilite potrivit lit. a), b) și c) și se acordă pensia stabilită în cuantum mai avantajos.

(3) Calculul dublu se realizează atunci când solicitantul nu îndeplinește condițiile pentru acordarea pensiei comunitare naționale. În această situație se calculează doar cele două pensii comunitare stabilite prin totalizare—proratizare, menționate la alin. (2) lit. b) și c), și se acordă pensia stabilită în cuantum mai avantajos.

ARTICOLUL 11

Perioadele de asigurare sau echivalente acestora mai mici de un an

(1) O instituție competentă nu are obligația de a acorda o prestație în baza perioadelor de asigurare sau echivalente acestora realizate potrivit legislației pe care o aplică, dacă, prin valorificarea acestor perioade, mai mici de 1 an, nu este dobândit niciun drept la prestații conform legislației respective; instituția menționată nu trebuie să aplice totalizarea.

(2) Instituțiile competente ale celuilalt, respectiv celorlalte state implicate iau în considerare perioadele mai mici de un an la calculul numărului total de puncte corespunzător pensiei teoretice, însă nu le au în vedere la stabilirea pensiei proratăzate (proporționalizate).

(3) În cazul în care aplicarea art. 57 al Regulamentului (CE) nr. 883/2004 ar avea ca efect degrevarea tuturor instituțiilor statelor implicate de obligațiile ce le revin, prestațiile se acordă exclusiv în baza legislației ultimului dintre aceste state ale cărei condiții sunt îndeplinite, ca și cum toate perioadele de asigurare și echivalente acestora ar fi fost realizate conform legislației acestui stat.

ARTICOLUL 12

Plata provizorie a prestațiilor și plata în avans a prestațiilor

(1) Potrivit art. 50 al Regulamentului (CE) nr. 987/2009, orice instituție competentă implicată în procesul de instrumentare a unei cereri, care stabilește că solicitantul are dreptul la o pensie comunitară națională (prestație autonomă sau independentă), plătește această prestație fără întârziere. Această plată este considerată provizorie în cazul în care cuantumul drepturilor de pensie convenite solicitantului poate fi influențat de rezultatul procedurii de investigare a cererii.

(2) În cazul în care o instituție competentă nu poate acorda solicitantului o pensie comunitară națională, însă este evident din informațiile disponibile că solicitantul este eligibil pentru o pensie comunitară stabilită prin metoda totalizare—proratizare din partea respectivei instituții, acea instituție va proceda la calcularea unei pensii comunitare proratăzate provizorii numai în situația în care există suficiente informații (dovezi ale stagiului de cotizare realizat în România și perioade de asigurare sau echivalente acestora confirmate de instituțiile competente ale celorlalte state implicate), prin aplicarea regulilor prevăzute în cadrul prezentei metodologii.

(3) Fiecare instituție competentă obligată să plătească prestații provizorii sau să efectueze o plată în avans a prestațiilor, în temeiul alin. (1) și (2), informează fără întârziere solicitantul, atrăgând, în mod explicit, atenția acestuia asupra naturii provizorii a acestei măsuri și asupra oricăror drepturi de a recurge la căi de atac în conformitate cu legislația pe care o aplică.